

RPS ENONTEKIÖ

RIPPIKOULUN PAIKALLISSUUNNITELMA VUOSILLE 2019 -2021

”Minä olen ihme, suuri ihme, ja kiitän Sinua siitä.

Ihmeellisiä ovat sinun tekosi, minä tiedän sen!”

Ps. 139

1 Rippikoulun olemus ja tehtävä

1.1 Rippikoulu on kasteopetusta

Rippikoulun pitäminen perustuu Jeesuksen kaste- ja opetuskäskyyn:

”Kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen Nimeen ja opettakaa heitä pitämään kaikki, mitä minä olen käsenyt teidän pitää”

Rippikoulussa kastetut nuoret voivat vahvistua kasteessa saamassaan uskossa tai heissä voi Pyhän Hengen vaikutuksesta syntyä usko Jumalaan.

1.2 Rippikoulu on kristillistä elämää ja yhteyttä

Rippikoulu ei ole erillinen osa kirkon ja seurakunnan toimintaa, vaan se on osa koko elämän kestävästä kristittynä kasvamisesta ja liittymisestä Kristuksen seurakuntaan. Rippikoulu ohjaa nuorta hengellisen elämän kasvuun. Rippikoulussa etsitään yhteyttä Jumalaan ja toisiin kristittyihin. Rippikoulussa opitaan myös tuntemaan omaa itseä uudella tavalla ja näkemään jokainen ihminen arvokkaana Jumalan luomisteoksena.

1.3 Rippikoulu on ehtoolliskoulu

Ehtoolliselle osallistuminen jo rippikoulun aikana on suositeltavaa. Ehtoolliselle osallistuminen ennen konfirmaatiota madaltaa kynnystä tulla ehtoolliselle konfirmaation jälkeen. Ensimmäinen ehtoollinen nautitaan rippikoulussa turvallisessa ympäristössä. Rippikoulussa nuori oppii, että ehtoollinen on hengellistä elämää hoitava sakramentti. Ehtoollisopetus on kuitenkin annettava rippikoululaisille ennen ensimmäistä ehtoollista. Asiasta tiedotetaan vanhemmille viimeistään leirikirjeessä.

1.4 Rippikoulu on rukouskoulu

Rippikoulussa nuori oppii hiljentymään Jumalan kasvojen edessä. Hiljaisuuteen oppiminen vahvistaa nuoren hengellistä elämää ja kasvua. Rippikoulussa harjoitellaan käytännössä hiljentymistä leirijumalanpalveluksissa ja hartaushetkissä. Rippikoulun rukous- ja hiljentymishetkiä pyritään lisäämään ja panostamaan sen hartauselämään

1.5 Rippikoulu on elämänkoulu

Rippikoulu antaa nuorelle eväitä elämään kristittynä ja luterilaisena tässä maailmassa. Rippikoulua pidetään perinteisesti myös eräänlaisena elämänkouluna, joka Sanomallaan toivosta, Jumalan johduksesta, pelastuksesta ja ikuisesta elämästä varustaa ja antaa valmiuksia nuoren elämän eri tilantei-

siin ja raskaimpiinkin vaiheisiin. Jotta nuori kokisi rippikouluopetuksen mielekkääksi, on siinä etsittävä yhteyksiä nuorten omaan elämään ja autettava häntä löytämään paikkansa yhteiskunnassa seurakunnan jäsenenä.

1.6 Rippikoulu valmentaa konfirmaatioon

Rippikoulun jälkeen toimitetaan rippikoululaisten konfirmointi eli kasteen vahvistaminen. Konfirmaatiossa nuoret tunnustavat uskonsa yhdessä seurakunnan kanssa liittyen sukupolvien ketjussa seurakunnan yhteiseen uskoon. Meidät on kutsuttu jo pyhässä kasteessa Jeesuksen seuraajiksi toteuttamaan Hänen antamaansa lähetystehtävää. Rippikoulussa pyritäänkin avaamaan nuorelle näky kristityn ihmisen elämisestä Jeesuksen opetuslapsena ja taivaan kansalaisena maailmassa.

2 Rippikoulun tavoitteet

2.1 Osallisuus

Eräänä rippikoulun tavoitteena on, että nuori tuntisi kuuluvansa rippikouluryhmään sen arvokkaana ja hyväksyttynä jäsenenä. Nuoren osallisuutta voidaan vahvistaa kysymällä ja kuuntelemalla hänen ajatuksiaan ja kokemuksiaan. On tärkeitä, että nuori tulee rippikoulussa kuulluksi ja saa vaikuttaa rippikouluopetuksen kokonaisuuteen. Rippikoulun oppitunneilla ja vapaa-ajalla pyritään luomaan ryhmähenkeä, ettei kukaan rippikoululaisista jäisi yksin tai tulisi syrjityksi. Tärkeää on luoda rippikoululaisille yhteenkuuluvaisuuden kokemuksia yhdessäolon ja yhteisten laulu-, leikki- ja toimintahetkien kautta.

2.2 Turvallisuus, pyhyys, ilo ja yhteys

Nuoren tulisi saada rippikoulussa yhteyden, ilon, turvallisuuden ja pyhyiden kokemuksia, yhteyden kokemus Jumalan ja toisten ihmisten kanssa vahvistaa uskoa ja liittymistä seurakuntayhteisöön. Vapautunut tunnelma edesauttaa oppimista. Nuori voi kokea myös rippikoulun vapaa-ajalla yhteyttä ja yhteisöllisyyttä vahvistavaa leikkiä, naurua ja liikkumista. Ilolla on myös hengellinen ulottuvaisuutensa, iloitaan Jumalan lapsena olemisesta. Myös oppitunteihin tulisi kuulua ilo, olemmehan ilosanoman julistajia.

Rippikoulussa nuori tarvitsee myös pyhän kokemista. Nuoret oppivat hoitamaan hengellistä elämäänsä osana toimivaa, rukoilevaa jumalanpalvelusyhteisöä. Nuori oppii parhaiten elämyksellisesti. Siksi opetuksessa tulisi hyödyntää monenlaisia elementtejä. Rippikouluikäisen nuoren herkkää ikäkautta ei saa kuitenkaan hyödyntää väärällä tavalla.

Rippikoulun tulee olla nuorelle turvallinen oppimisympäristö fyysisellä, hengellisellä, seksuaalisella, sosiaalisella, henkisellä ja emotionaalisella tasolla. Nuoren pitää saada kokea olevansa rakastettu, kunnioitettu ja suojeltu. Rippikoulussa ei saa myöskään opettaa liian voimakkaasti hengellisistä asioista. Nuoren hengellisyyttä ei pidä manipuloida eikä pakottaa, vaan sen täytyisi avautua

nuorelle turvallisena ja hoitavana hiljentymisenä ja yhteytenä. Rippikouluopetus ei saa olla millään osa-alueella liian jyrkkää tai tuomitsevaa, tai kenenkään henkilökohtaisia ominaisuuksia tai suuntautumista arvostelevaa.

Rippikoulussa nuori etsii omaa identiteettiään. Hänelle tulee antaa siihen täysi vapaus. Nuoren mielipiteitä tulee arvostaa. Rippikoulussa nuori saa myös epäillä ja kyseenalaistaa opetettavia asioita. Rippikouluopetuksen ei tule olla yksisuuntaista.

2.3 Hengellisen elämän hoitaminen

Nuori oppii käyttämään hengellisen elämän hoitamisen välineitä: rukousta, Raamattua, ehtoolliselle osallistumista ja seurakuntayhteyttä. Rippikoulussa opetellaan hiljentymään, tutustutaan Raamattuun Jumalan rakkauskirjeenä ihmisille, ja matkaoppaana elämään. Rippikoulussa myös osallistutaan yhdessä ehtoolliselle, ja vietetään hartaus- ja jumalanpalvelushetkiä.

Leirijumalanpalvelukset ovat rippikoulussa tärkeitä, sillä monille nuorille rippikoulu tarjoaa nykyään ainutlaatuisen tilaisuuden kokea jumalanpalvelusyhteyttä. Nuori oppii myös rippikoulussa tuntemaan rakastavaa, rukouksia kuulevaa Jumalaa ja hiljentymään Hänen edessään. On tärkeää, että nuori oppii tietämään, että Jumalalle voi kertoa huoliaan ja pyytää apua kaikissa elämäntilanteissa.

2.4 Vastuullisuuteen kasvattaminen

Rippikoulussa opetetaan nuorta kantamaan vastuuta omasta ja toisten ihmisten elämästä. Tämä tapahtuu käytännössä esimerkiksi rippikoulun diakoniatehtävän kautta, lähimmäispalvelun harjoittelun tai yhteisvastuukerääjänä toimimisen kautta. Rippikoululeirillä harjoitellaan vastuunkantamista myös pienryhmissä osallistumalla leiritilojen puhtaanapitoon ja jumalanpalvelusten tai iltaohjelmien valmistamiseen.

Rippikoulussa pidetään esillä myös ihmisen vastuuta ympäröivästä luonnosta ja suhdetta siihen. Rippikouluopetuksen kautta ohjataan nuoria vastuullisuuteen luonnosta ja köyhistä sekä eettisesti kestävään elämäntapaan. Rippikoulussa käsitellään luomisen, lunastuksen ja pyhityksen kysymyksiä ja pohditaan sitä, miten Jumala toimii maailmassa, ja kuinka Hän edellyttää kristittyjen toimivan omassa elämässään suhteessa lähimmäisiin, omaan itseensä ja luomakuntaan.

2.5 Opetuksen niveltäminen nuoren elämään

Luterilaisuuden tunnustuksen keskeiset sisällöt pyritään saattamaan mielekkäällä tavalla vuoropuheluun nuoren oman maailman kanssa. Rippikouluopetus pyritään tuomaan lähelle nuoren omaa elämää, niin ettei opetus ole erillistä nuoren maailmasta, vaan nuori löytää itselleen merkityksellisiä yhteyksiä kristinuskon maailmaan. Oppilaslähtöisyys opetuksessa on rippikoulussa tärkeää, ettei op-

piminen jäisi pinnalliseksi yksisuuntaiseksi luentojen kuuntelemiseksi tai pänntäämiseksi. Opetukseen tule sisällyttää yhteistä pohtimista ja keskustelua, sekä uuden asian peilaamista jo aiemmin opittuun. Rippikoulutunneilla tulee antaa tilaa oppilaiden omille kysymyksille.

2.6 Nuori oppii tietämään kristinuskon perusasiat

Rippikoulun tulee antaa nuorelle perustieto siitä, mikä on luterilaisen kirkon oppi. Rippikoulun suositeltu oppimäärä on 80 oppituntia. Tuohon 80 oppituntiin sisältyvät myös rippikoululeirin raamatturyhmät ja hartaushetket. Opetukseen sisällytetään tärkeimmät kristinopin kohdat katekismuksesta ja kristinopista, sekä muut tärkeät opetettavat kohdat, jotka on määritelty rippikoulusuunnitelmassa 2017. Rippikoulun ulkoläksyt, isä meidän –rukous, uskontunnustus, pienoisevankeliumi, Herran siunaus, käskyt, ja lähetyskäsky. ovat edelleen rippikoulusuunnitelmassa ulkoläksyinä kirkolliskokouksen ohjeen mukaisesti.

2.7 Kristillisyyteen kasvattaminen

Rippikoulu on silta kirkon jäsenyyteen. Rippikoulun merkitys on tärkeä nuoren kristillisen kasvun ja myöhemmän seurakuntayhteyden kannalta. Tässä ajassa, kun kirkko menettää jäseniään, on tärkeää saada nuoret kiinnostumaan seurakuntaelämästä ja sitoutumaan siihen. Rippikoulun aikana nuori etsii omaa hengellistä identiteettiään. Rippikoululaista autetaan löytämään oma identiteettinsä kristittyinä ja seurakunnan jäsenenä. Rippikoulussa ei kuitenkaan anneta nuorelle valmista kristityn kaavaa, vaan hänelle pitää antaa täysi vapaus etsiä ja löytää aivan oma identiteettinsä kristittyinä.

Rippikoulussa nuorelle annetaan perustietous siitä, mitä kristinuskko on ja mihin siinä uskotaan, mutta ei painosteta ketään uskomaan niin kuin kirkko opettaa. Kaikessa uskonelämää koskevissa asioissa säilytetään hienotunteisuus. Rippikoulussa saa myös kysellä ja kyseenalaistaa kristinuskon asioita. Kristillisyyteen kasvattamisessa on tärkeää kohdata nuoret aidosti ja rehellisesti ja toimia siten heidän hengellisenä ohjaajanaan viestittäen myös omasta uskosta ja ollen siten nuorille kristityn ihmisen esikuvana. Rippikoulu vahvistaa myös nuoren lähipiirin kristillisyyttä. Konfirmaatiossa vahvistetaan kummiutta kutsumalla kummeja siunaamaan kummilastaan konfirmaatioon

2.8 Arviointi ja palautteen antaminen

Uusi rippikoulusuunnitelma pohjautuu siihen, että arviointi ja palautteen antaminen on jatkuvaa. Nuorten oppimista arvostellaan oppimispäiväkirjan avulla. Päivittäin voi rippikoulussa olla päivän pähkinä, jossa kerrataan päivän aikana opittua. Myös helppo loppukoe on mahdollista järjestää. Liian vaikeita, koulumaisia tai numeraalisesti arvosteltavia kokeita ei tule järjestää, sillä rippikoulun läpäiseminen ei ole rippikoululaisen oppimiskyvystä tai –tasosta kiinni. Jokaisella on mahdollisuus konfirmaatioon tiedollisista tai taidollisista kyvyistä riippumatta.

Jos nuorella on oppimisvaikeuksia, tulee hänelle antaa henkilökohtaista ohjausta. Loppu- tai päiväkertauksen yhteydessä nuorella on mahdollisuus antaa kirjallista tai suullista palautetta leirin opettajille. Loppukertauksen palauttamisen yhteydessä voidaan käydä henkilökohtainen palautekeskustelu.

3 Rippikoulun toteutus

3.1 ”Tehemä yhdessä” rippikoulun

Yhteinen tekeminen luo yhteisön ja ylläpitää sitä. Maaseudulla yhteisöllisyys vielä elää. Kylä kasvat-
taa lapsensa periaatteen mukaisen tiimityön ja verkostoitumisen merkitys on myös rippikoulun suunnittelussa ja toteutuksessa tärkeää. **Uutta luodaan varhaisnuorisotyön tukirakenteiden pohjalle kodin ja koulun yhteisellä tuella.**

3.1.1 Yhteys vanhempiin

Rippikoulun aluksi vanhempia lähestytään kirjeitse ja kutsutaan heidät rippikoulun aloituskirkkoon ja infotilaisuuteen. Rippikoulun vetäjillä ja vanhemmilla on mahdollisuus tavoittaa toisensa leirin aikana. Vanhemmat saavat vieraila rippileirillä tutustumassa.

3.1.2 Yhteys kouluun ja kunnan nuorisotoimeen

Osa rippikoulun sisällöistä voidaan liittää koulujen uskonnonopetuksen suunnitelmiin. Yhteistyö koulun kanssa voi käsittää kouluvierailuja ennen rippikoulua. Koska pienellä paikkakunnalla rippikouluryhmä on koolla jo koulussa, voitaisiin tehdä jotain rippikoulujuttuja riparivuosikellon aikana koulussa - esimerkiksi palvelutehtäviä tai kirkkoon, tai Raamattuun tutustumista luokan kanssa.

Yhteistyötä kouluihin kehitetään. **Pohjaa tälle yhteistyölle luovat kolme kertaa vuodessa toteutettavat koulukirkot sekä seurakunnan päivän avaukset.** Nuorisotyöntekijä käy kouluilla säännöllisesti ja tapaa nuoria, sekä järjestää heille mahdollisuuksien mukaan vapaa ajan toimintaa ja nuorten iltoja.

Pienellä paikkakunnalla kannattaa yhdistää myös kunnallisen ja seurakunnallisen nuorisotyön voimavaroja myös rippikoulutyöhön liittyen. Yhteistyötä harjoitetaan tarvittaessa mahdollisuuksien mukaan esimerkiksi tilojen käytössä ja rippikoulutapahtumien järjestämisessä. Nuorten iltojen ja tapahtumien osalta on oltava yhteydessä kunnan nuorisotoimeen päällekkäisyyksien välttämiseksi.

3.1.3 Yhteydet muihin saamelaisalueen seurakuntiin

Saamelaisalueella on järjestetty yhteisiä isoskoulutusleirejä, joihin toivotaan myös Enontekiön seurakunnan mukaan tuloa. Yhteistä isoskoulutusta ja vierailuja muihin saamelaisalueen seurakuntiin

pyritään järjestämään mahdollisuuksien ja seurakunnan työntekijäresurssien mukaan. Nuorisotyönohjaaja on yhteydessä saamelaisalueen muihin nuorisotyönohjaajiin isoskoulutuksen suunnitteluvaiheessa.

3.1.4 Tiimityö ja rippikoulutyön vastualueet

Rippikoulun opetuksesta vastaa rippikoulun vetäjänä toimiva pastori. Turvallisuusvastaavana voi olla yhtäjaksoisesti leirillä oleva leirin vetäjä, pastori tai nuorisotyönohjaaja. Ennen leirin alkamista on laadittava turvallisuusasiakirja, jonka kirkkoherra hyväksyy. Nuorisotyönohjaajan vastuulla on leirin vapaa-ajan toiminta sekä vastuu leirin isosten toiminnasta. Nuorisotyönohjaaja osallistuu sovitusti rippikoulutuntien pitämiseen leirillä. Ryhmänohjaajat eli isokset ohjaavat leirillä rippikoululaisten pienryhmätoimintaa, kuten raamatturyhmiä ja käytännön toimintaryhmiä, sekä ovat leiriläisten kanssa heidän vapaa-aikanaan. Isosten vastuulla on myös iltaohjelmien suunnittelu ja toteuttaminen. Isokset voivat leirillä pitää iltahartauksia ja osallistua oppitunneille toimien esimerkiksi ryhmätyönohjaajina. Kaikkien leirillä työskentelevien opettajien ja ohjaajien tulisi mahdollisuuksien mukaan olla mukana rippikoulun suunnittelussa.

3.2 Rippikoulun läpäisyperiaate

Rippikoulu liitetään muuhun seurakuntatyöhön ja -elämään niin, että eri seurakunnan työmuodot läpäisevät rippikoulun kaikki osa-alueet. Jumalanpalvelus- ja rukouselämä rippikoulussa toteutetaan niin, että nuori kokee sen luontevana osana omaa elämäänsä. Nuori pääsee itse suunnittelemaan ja toteuttamaan jumalanpalveluksia rippikoulussa. Nuori oppii, etteivät hartauselämä rukous ole vain liikkumaton tapa puhua Jumalalle, vaan se voi olla myös liikkuvaa ja toimivaa jumalanpalvelusta, musiikkia, luovuutta ja liikettä.

On huomioitava myös lähetyksen ja diakonian näkökulma rippikouluun. Diakonian läpäisyperiaate tarkoittaa sitä, että kuuluu koko rippikouluun, eikä ole erillinen saareke sen opetuksessa. Rippikoulun diakonaalisuutta pyritään vahvistamaan lisäämällä rippikouluun palvelutehtäviä ja osallistuvampaa oppimista. Myös musiikki on rippikoulun läpäisevä asia, ei vain kanttorille kuuluva alue. Voitaisiin miettiä, kuinka paikallista mottoa: *Luonto on minun kirkkoni* ja ympäröivää luontoa voitaisiin hyödyntää rippikoulussa enemmän esimerkiksi retkien tekemisellä luontoon tai luonnossa pidettävillä oppitunneilla. Kestävän kehityksen teemaa ja Vihreät riparit -idea voidaan toteuttaa rippikoulussa pitämällä vaikka yhden kasvisruokapäivän leirillä.

3.3 Rippikoulun rakenne ja aikataulu

3.3.1 Rippikoulun rakennesuunnitelma

Enontekiön seurakunnan rippikoulu rakentuu yhdestä viikonloppurippikoulusta, kerättävistä seurakuntaan osallistumismerkinnöistä (Liite) ja kuusi vuorokautta kestävästä rippikoululeiristä. (Liite) Rippikoululaisten täytyy kerätä ennen rippileiriä viisi jumalanpalvelusmerkintää, neljä nuortenilta-merkintää ja neljä muuta merkintää seurakunnan tilaisuuksista. Diakoniatehtävänä on joko osallistuminen yhteisvastuukeräykseen tai tunnin pituinen diakoninen tehtävä, esimerkiksi lumenluonti tai puiden kantaminen vanhukselle.

3.3.2 Rippikoulun vuosikello

Rippikoulu alkaa syyskaudella (lokakuussa) yhteisellä jumalanpalveluksella ja informaatiotilaisuudella, johon rippikouluikäiset vanhempineen kutsutaan kirjeellä. Kevätkaudella pidetään kaksi rippikoulupäivää seurakuntakodilla, sekä yhteinen messu ja siihen liittyvä messuopetus. Rippikoululaiset ovat suorittaneet tutustumisjakson seurakuntaan keräämällä merkintöjä rippikoulupassiin jumalanpalveluksista, nuortenilloista ja muista seurakunnan tilaisuuksista. Suuntaus on kuitenkin sellainen, että passimerkinnöistä voitaisiin luopua ja sopia sen sijaan niiden tilalle yhteisiä jumalanpalveluskäyntejä ja nuorten tilaisuuksia. Rippikoululeiri on kesäkuun ensimmäisellä viikolla, ja konfirmaatio joko leiriä seuraavana sunnuntaina tai juhannuksena sopimuksen mukaan. Rippikoululeiriä seuraavana syksynä pyritään pitämään jatkorippikoululeiri.

3.4 Enontekiöläinen rippikoululainen

Enontekiöllä on asukkaita n. 1900, joista n. 1500 on seurakunnan jäseniä. Saamelaisten määrä Enontekiöllä on noin 19 prosenttia väestöstä. Rippikoulun ja konfirmaation arvostus saamelaisalueella on korkea. Lähes kaikki enontekiöläiset nuoret käyvät rippikoulun. Enontekiöllä nuoria on vähän, ja vuoden aikana järjestetään vain yksi rippikoulu. Rippikouluikäisiä nuoria Enontekiöllä on kevään 2019 tietojen mukaan vuosina 2019–2021 seuraavasti:

2019	13 nuorta
2020	12 nuorta
2021	12 nuorta

3.5 Rippikoulun paikalliset resurssit

Koska seurakunnalla ei ole omaa leirikeskusta, rippikoulua on pidetty ostopalveluna majoituspalvelupaikoissa, viime vuosina Hetan kodalla. Rippikoululaisille järjestettäviä nuorteniltoja on pidetty seurakunnan nuorisotiloissa, sekä loppusyksystä 2018 alkaen kunnan nuorisotila Kiepiissä. Myös isoskoulutus on siirtynyt Kieppiin. Vuoden alusta on perustettu lapsi- ja nuorisotyönohjaajan osa-aikainen virka. Seurakunnan taloudelliset resurssit ovat pienet. Suunnitteilla oleva seurakuntatalon rakentaminen saattaa heikentää seurakunnan taloudellista tilannetta. Toisaalta uuteen seurakuntata-

loon tulee myös nuorten toimintaan sopivia tiloja. Taloudellisen tilanteen heikentyessä ovat rippikoulut pidettävä halvemmassa paikassa ja kilpailutettava tarjouksia. Nuorteniltoja rippikoululaisille pyritään järjestämään työntekijäresurssien mukaan. Rippikoulutoiminnassa on huomioitava kauempana kylän keskustasta asuvat rippikoululaiset, esimerkiksi Kilpisjärvellä asuville nuorille on järjestettävä omaa toimintaa.

3.6 Saamelaisalueen ominaispiirteet

Saamelaiskulttuuriin kuuluu rippikoulun ja erityisesti konfirmaatiojuhlan suuri arvostus. Tämä näkyy esimerkiksi kirkkoon kokoontuvan juhlakansan suurena määränä. Saamelaisalueella rippikoulun aikatauluissa on otettava huomioon poronhoidon vuodenkierto. Mikäli saamelaisia nuoria on konfirmoitavina, konfirmaatiojumalanpalvelus pyritään järjestämään kaksikielisenä. Saamelaiset saavat käyttää konfirmaatiojumalanpalveluksessa saamen pukua. Saamelaisille suodaan mahdollisuus osallistua saamenkieliseen rippikouluun Utsjoella. Mikäli Enontekiön rippikoululaisia osallistuu Utsjoen rippikouluun, ja he haluavat tulla konfirmoiduksi kotikirkkosaan, on Enontekiön seurakunnan rippikoulun konfirmaatio pidettävä juhannuksena. Muutoin konfirmaatiopäivä on ollut rippikoululeiriä seuraava sunnuntai kesäkuun puolessavälissä.

3.7 Rippikoulusta tiedottaminen

Tuleville rippikoululaisille ja heidän vanhemmilleen lähetetään syksyllä kutsukirje rippikoulun aloitusjumalanpalvelukseen ja infotilaisuuteen. Kutsukirjeen yhteydessä postitetaan ilmoittautumiskaa-
vakkeet (liite), joissa kysytään nuoren perustiedot, terveydentila ja yhteystiedot. Ennen rippikoulu-
kokoontumisia ja kesän rippikoululeiriä lähetetään koteihin leirikirje, jossa kerrotaan leirin alkamis-
ja päättymisajat, leirin säännöt, leirille mukaan otettavat tarvikkeet ja tärkeät tiedotettavat asiat. Kir-
jeessä kerrotaan myös konfirmaation ajankohta ja siihen liittyvät asiat.

3.8 Turvallisuus ja aikataulut

Turvallisuussuunnitelma on laadittu ja hyväksytty ennen leiriä. Ilmoittautumisen yhteydessä on selvitetty nuorten mahdolliset sairaudet ja lääkitykset. Leirin alussa annetaan turvallisuusohjeistus. Puhelimen käyttöä rajoitetaan leirillä tarpeen mukaan. Iltaisin on mentävä ajoissa nukkumaan, jotta nuoret jaksavat keskittyä päivällä järjestettävään ohjelmaan. Leirillä on yövalvonta. Rippikoulu on päih-
teetön. Rippileirillä ei saa käyttää nikotiini tuotteita eikä päihteitä. Mikäli rippikoululainen ei sopeudu leirin sääntöihin, leirin vetäjät ovat yhteydessä hänen huoltajiinsa. **Tällaisessa tilanteessa toimitaan rippikoulun ohjesäännön mukaan tarvittaessa kirkkoherran ohjeistuksella. Mahdollisien tapaturmien varalta** rippikoululaisilla ja isosilla on rippikoulun aikana vakuutusturva.

4 Rippikoulun arviointi ja kehittäminen

Kolmivuotisen paikallissuunnitelman tarkoituksena on palvella etupäässä käytännön työtä. Suunnitelmalla pyritään rippikoulujen vuosittaiseen keskinäiseen tasalaatuisuuteen. Kolmivuotissuunnitelma on myös väline työntekijöiden ja kausityöntekijöiden perehdyttämiseen sekä rippikoulun arviointiin. Rippikoulutiimi kokoontuu vuosittain rippikoulun arviointi ja kehittämispalaveriin. Rippikoulutiimissä pohditaan, kuinka rippikoululle asetetut tavoitteet ovat toteutuneet, ja kuinka rippikoulua jatkossa kehitetään

4.1 Tämänhetkiset Enontekiön seurakunnan rippikoulutyön kehityshaasteet

Resurssien ja määrärahojen vähäisyys luo vapaaehtoistoiminnan lisäämisen tarvetta. Miten rippikoululaisten huoltajat voitaisiin osallistuttaa enemmän rippikoulun toteuttamiseen. Mahdolliset vaihtoehdot leiripaikat on kartoitettava ja tarjoukset kilpailutettava. On pyrittävä rippikouluun tutustumisjaksolla pois passimerkinnöistä rippikouluryhmän yhteisiin kokoontumisiin. Rippikoululaiset ovat ryhmänä suunnittelemassa nuorten jumalanpalveluksia.

5. Isostoiminta Enontekiön seurakunnassa

5.1 Isoskoulutuksen rakenne ja aikataulu

Enontekiön seurakunnassa rippileiri järjestetään kesäkuussa. Rippileirin yhtenä tarkoituksena on saada uusia nuoria jäämään mukaan seurakunnan toimintaan. Isoskoulutus on erinomainen väylä kokea uudestaan rippileirillä koettuja tunteita ja elämyksiä. Itse isoskoulutus luo puitteet sille, mihin rippileirillä jäätään. Isoskoulutus tähtää ryhmänohjaajien eli isosten kouluttamiseen tuleville rippikoululeireille. Isoskoulutukseen osallistumista tulee mainostaa jo rippikoulun aikana.

Sekä isoskoulutukseen että jatkorippileirille ilmoittautuminen tapahtuu heti alkusyksystä elo-syyskuussa isoskoulutuksesta vastaavalle nuorisotyönohjaajalle. Jatkorippikoulu on lyhyt, yksi tai kaksi yötä kestävä leiri, missä sinne osallistuvat leiriläiset pääsevät vielä kerran kokemaan rippikoulun tunnelmia sekä rippileirillä syntynyttä yhteyttä toisiinsa ja Jumalaan, sekä muistelemaan omaa rippikoululeiriä.

ISKO 1 tarkoittaa rippikoulusta suoraan isoskoulutukseen osallistuvia uusille isosille tarkoitettua koulutusta. ISKO 2 tarkoittaa toisen vuoden isosille tarkoitettua koulutusta, joilla on jo kenties oman rippikoulun lisäksi myös yksi rippikoulu tai varhaisnuortenleiri isosena takana.

ISKO 1

Jatkoripari: Järjestetään elo-/syyskuussa.

I isoskoulutuskerta: Järjestetään lokakuussa. Koulutuksessa käsitellään isosena olemista ylipääntensä. Kuka on isonen? Mitkä ovat isosen tehtävät? Tärkeä osa ensimmäistä koulutuskertaa on isosporukan ryhmäyttäminen.

II isokoulutuskerta: Pidetään marraskuussa. Teemoina ovat leikit, pelit, yhdessäolo ja vapaa-aika.

III isokoulutuskerta: Järjestetään joulukuussa. Teemoina ovat Raamattu, raamis, isosen työvälineet.

IV isokoulutuskerta: Pidetään tammikuussa. Teemoina ovat sketsit ja iltaohjelma.

V isokoulutuskerta: Järjestetään helmikuussa. Helmikuussa seurakunnassa on erilaisia yhteisvastuu tilaisuuksia. Isosten tulee osallistua yhdessä johonkin tällaiseen tempaukseen, esimerkiksi olla toteuttamassa yhteisvastuukonserttia.

VI isokoulutuskerta: Järjestetään maaliskuussa. Teemoina ovat hartaus, uskonelämä, epäily, oikeus kasvaa kristittyinä.

VII isokoulutuskerta: Pidetään huhtikuussa. Teemana on vuoden aikana opittujen taitojen harjoittelemista.

VIII isokoulutuskerta: Järjestetään toukokuussa. Teemana on leirin valmistelua ja opitun kertausta.

Näiden koulutuskertojen lisäksi järjestetään sopivaan aikaan vuodesta ISOSLEIRI (1-2 yötä). Leiriin sisältyy matka esimerkiksi Utsjoelle tapaamaan muita saamelaisalueen isosia ja pitää yhteinen isokoulutus.

Jokaisella isokoulutuskerralla on tärkeää, että koulutuksen päätteeksi on hartaus, jolloin isosilla on mahdollisuus olla kosketuksissa seurakunnan ydintehtävän kanssa, kasvaa kristittyinä ja saada hengellistä ravintoa.

Jokainen koulutuskerta suunnitellaan niin, että se on mahdollista yhdistää sen hetkisten rippikoululaisten seurakuntaan tutustumisjaksoon. Esimerkiksi koko rippikouluryhmä isosineen osallistuu messuun yhdessä tai isokset osallistuvat nuorteniltan rippikoululaisten kanssa. Kauempana asuville isokoulutukseen haluaville nuorille on tarjottava mahdollisuus kokonaan tai osittain etäkoulutukseen esimerkiksi Skypen avulla.

Kesäkuussa pidettävälle rippileirille tehdään isosvalinnat kevään aikana hyvissä ajoin. Isosilla on mahdollisuus antaa ja saada palautetta koko koulutuksen ajan ja rippileirillä. Tämän lisäksi rippileirin jälkeen sinne osallistuneille isosille pidetään kesä-/heinäkuussa arviointi-, palaute- ja motivointi-ilta. Tällainen voisi olla esimerkiksi pizzailta nuortentilassa, missä jutellaan menneistä ja tulevasta.

ISKO 2

Tavoitteena, että ISKO 1 - koulutuksessa olisi joku vanhoista isosista mukana kertomassa omista kokemuksistaan ja opettamassa päivän teemoista. Toisen vuoden isokset osallistuvat myös yhteisvastuutempaukseen helmikuussa ja isosleirille Utsjoelle mahdollisuuksiensa mukaan. Tämän lisäksi toisen vuoden isosille pidetään omia koulutuskertoja keväällä tammi-toukokuussa, jolloin opetetaan isosten isosena olemisesta. Yksi tai kaksi ISKO 2 koulutuksen käynnyttä nuorta valitaan rippileirille ”isosten isosiksi” keväällä.

Jatkokoulutus (esim. yövalvojan tehtäviin tai apuohjaajan tehtäviin)

Koulutus on tarkoitettu vanhoille isosille, jotka ovat täyttäneet jo 18 vuotta. Koulutus pidetään ISKO 2 - kevät-koulutuksen yhteydessä. Apuohjaajat ovat ISKO 1:n ja ISKO 2:n käyneitä ja isosena olleita täysi-ikäisiä nuoria, jotka toimivat leireillä yhdessä isosten kanssa, heille esimerkkinä ja apuna. Yövalvojat pitävät huolen, että leirillä säilyy yörauha koko yön.

Kerhonohtajakoulutus

Koulutus on tarkoitettu isoskoulutukseen osallistuville nuorille, jotka haluavat olla mukana myös lapsille suunnatussa toiminnassa. Koulutuksen käyneellä on mahdollisuus vetää kerhoja alakoululaisille ja osallistua isoseksi varhaisnuorten leireille. Koulutuksessa käydään läpi kerhonohtajalta vaadittavia taitoja: ryhmänjohtamistaitoja, hartauden pitämiseen liittyviä periaatteita sekä leikin ohjaamiseen liittyviä periaatteita ja kirkkovuoteen liittyviä teemoja. Kerhonohtajakoulutus voi liittyä isoskoulutukseen, sillä koulutukset tukevat toisiaan. Kerhonohtajille pidetään kuitenkin oma lyhyempi koulutus isoskoulutuksen lisäksi, jossa käydään läpi yksityiskohtaisemmin juuri lasten ohjaamiseen liittyviä taitoja.

5.2 Isosten tehtävät leirillä

Isosten tehtäviin kuuluu leirillä Raamisten ja iltahartauksien pitäminen, iltahjelmien suunnittelu ja toteutus sekä muu vapaa-ajan ohjaajana toiminen. Lisäksi leireillä toimivat isosten johtamat toimintaryhmät, joissa leiriläiset isosten johdolla suorittavat erilaisia askareita. Keittiöryhmän tehtäviin kuuluu ruokailutilan siivous ja järjestäminen, päivystysryhmä huolehtii toimintatilojen järjestelyistä ja aikataulujen noudattamisesta, jumalanpalvelusryhmä valmistele lounaan jälkeen pastorin johdolla seuraavan päivän aamujumalanpalveluksen.

Isokset ovat leirillä keskeisessä roolissa leirin onnistumisen kannalta luoden ryhmähenkeä ja toimien eräänlaisena leirin moottorina. Isokset sitoutuvat leirin yhteisiin sääntöihin sekä isoskoulutuksessa opittuihin periaatteisiin. Työntekijät huomioivat isokset päivittäin leirillä isospalavereissa, suhtautuvat

isosiin tasapuolisesti ja reilusti antaen heille myös mahdollisuuden antaa ja saada palautetta. Isosilla on oikeus olla nuori, lopullinen vastuu on aina viime kädessä leiristä vastaavilla aikuisilla seurakunnan työntekijöillä.

5.3 Isosten palkkaus ja sopimus

Isosten palkkaus on 70 € ensimmäisen vuoden isosille, 80 € toisen vuoden isosille, jne. aina 100 € asti. Yövalvojan tulee olla täysi-ikäinen ja hän saa tuntipalkkaa noin 8,30 euroa/tunti, minkä lisäksi hänelle maksetaan ilta-, yö- ja sunnuntailisät. Isosten, apuohjaajien, yövalvojan ja kerhonohjaajien tulee allekirjoittaa sopimukset, mistä ilmenee kunkin tehtäviin liittyvät velvollisuudet, oikeudet ja palkkaus, joihin sopimuksen allekirjoittanut sitoutuu.

5.4 Isostoiminnan kehittäminen

Isostoiminnan tulisi olla monivuotista. Yhteinen isosleiri yhdessä muiden saamelaisalueen seurakuntien kanssa on yksi yhteistyön kehittämismahdollisuus. Kerhonohjaajakoulutuksen aloittaminen ja kehittäminen on myös oiva keino sitouttaa nuoria osaksi seurakunnan toimintaa. Isoskoulutukseen tulisi sisällyttää osallistumista jumalanpalveluselämään yhdessä rippikoululaisten kanssa. Isoskoulutuksen käyvän nuoren on sitouduttava ja osallistuttava riittävän moneen isoskoulutuskertaan ja muuhun oheistoimintaan, jotta hän voi saada oikeuden toimia seurakunnassa isosen tehtävissä.

LIITTEET:

Ohjesääntö

Leirijumalanpalveluksen kaava

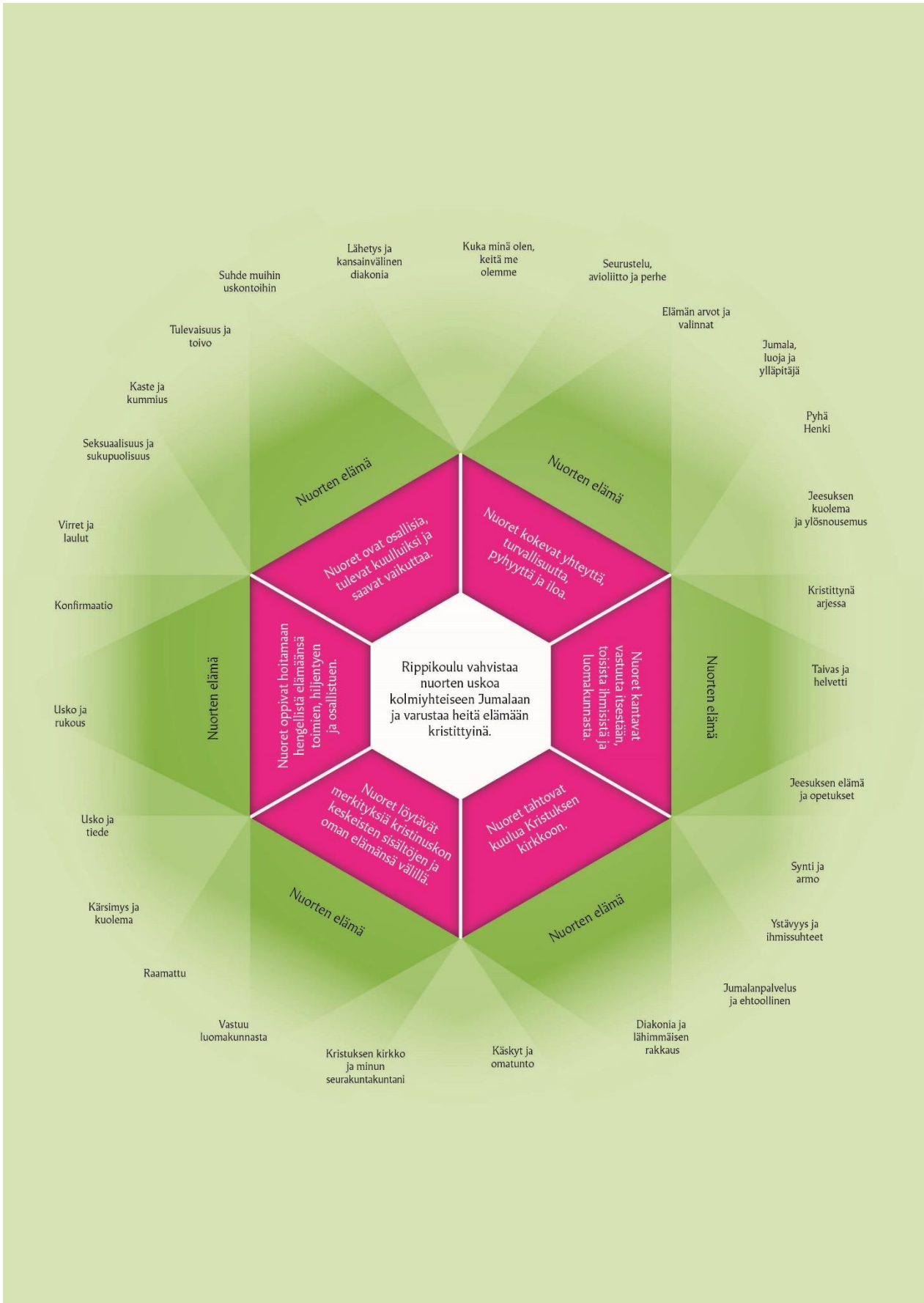
Kutsukirjepohja

Leirikirjemalli

Timanttikuvio

Vuosikello

Ilmoittautumiskaavake (yläotsikko lisää kaavakkeeseen, tilaa kirjoittaa lisää muita asioita, muokkaa kaavaketta, loppuun tieto kaavakkeen säilytyksestä).

Poronhoitovuosi

Poronhoitajan vuoden kolme keskeistä tapahtumaa ovat vasonta, vasojen kesämerkintä ja poroerotus. Talvella poroja paimennetaan ja niiden hyvinvoinnista huolehditaan luonnonolojen edellyttämällä tavalla.

Poroerotus

Vasaleikko - vasojen merkintä

Vasonta - vasojen syntyminen

Poronhoitovuosi vaihtuu touko- ja kesäkuun vaihteessa

VUOSIKELLO

